

ประเภทภูมิปัญญาด้าน คนตรี วรรณกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

ชื่อภูมิปัญญา หอมวกกัันน้อก

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

ขอ เป็นคนตรี วรรณกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นทางภาคเหนือ ซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นคำพูดที่คล้องจองกันออกมาเป็นทำนองประกอบกับเสียงดนตรี ซึ่งเป็นดนตรีพื้นเมือง เช่น สะล้อ ซึ่งชาวบ้านจะนิยมชอกันในเทศกาลสำคัญต่าง ๆ เช่น งานบุญขึ้นบ้านใหม่ งานบวชงานงานผ้าป่า กฐิน ฯลฯ ซึ่งผู้ที่ชอกได้ต้องมีครู ต้องเรียนรู้ หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า (กินอ้อจันจำ) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่ชอกมีความจำ สามารถพูดคำชอกได้ให้คล้องจองกัน ตอบโต้กันได้

ดังนั้น ขอซึ่งเป็นคนตรีพื้นบ้าน จึงสมควรที่จะอนุรักษ์ไว้ให้ลูกหลานได้สืบทอด ได้รู้จัก เพื่อที่จะบอกกล่าว และเล่าสู่กันฟังในอนาคตได้ ซึ่งในทีนี้จะได้ยกตัวอย่างบทหอมวกกัันน้อกไว้ ดังนี้

ความเป็นมา

บทหอมวกกัันน้อก

บัดเดี่ยว ๆ นี้จักขอสรรเสริญ บ้านเมืองเจริญไปทุกทั่วห้อง อยู่เลื่อนกินเปียงเนื้อ เจ้าปี่น่อง ทั่วโงเจตต้องก็มามั่งมูลมี อยู่ดีมีสุข บ่อเส้าหมองสี เงินคำก็มี บ่อวิดหลังขาดหน้า พยาธิโรค บ่อมาใกล้ท่าน มีหอมี่เฮือน มีข้าวมีของ มั่งมีเงินทอง บ่ออดบ่ออยากกัน ข้าวมีในนา ปลามีในน้ำ ทั่วเมือง ทั่วบ้าน มีแต่ความเจริญ ถนนหนทาง สร้างมาเหมาะเหลือเกิน ดูต่างท่ามาหากิน ดึงจายดึงหญิง ปี่แก้วน่องแก้ว อยู่เลื่อนกินเชียง เสียงดังแจ้ว ๆ ก็มีกันแล้ว แผลวสก แผลวราง รถยนต์ รถเครื่อง บ่อหน บ่อขวาง แลวถนนหนทางมีหลายดงอัน ตามดีฮู้ตีหัน เลื่อนนั้นปั่นป่วน ผ่องมีรด แล้วบ่อแจ้ว ตางคยาว่า นายเขยนายชี่ล่อง จี่ขึ้นเสียงมาดังสนั่น ปั่นป่วน เหาะล่องเหาะขึ้น ตามถนนหนทาง จี่เร็วจี่ช้า แขงหน้าแขงหลัง บอมีการระวังประมาดจ้อ เลยตายเป็นผีมีมามากแล้วจี่รถจี่รางระวังเตอะนอ มาฟังจิงขอ เสียงใสแจ้ว ๆ ใส่หอมวกกัันน้อก ปลอดภัยแต่แล้ว ใส่แล้วไปแอ่ว จีมอเตอร์ไซค์ รถจนพาดหลัง รถคว่ำก็บ่อต่าย เจ้าจะปลอดภัยดังอัน ขอหื้อฟังกำเป็นขานสั่งไว้ ใส่หอมวกกัันน้อก ป้องกันอันตราย เจ้าจะปลอดภัยหัวบ่อแตกบ่อบ้าง ใส่หอมวกกัันน้อกเดื่อป้อสร้อย ดอกป้าน หัวจักบางกวงจักบ่อขอน ใส่หอมวกกัันน้อกบ่อใจว่าเข้ามาสอน ตัวนายมอญไว้ จะตลอดปลอดภัยจีมอเตอร์ไซค์อย่างนั้น ใส่ตั้งคนซื่อนมันก็จะดัก ใส่ตีกคนขับเนื้อตัวกูฝั้นระเบียบกฏหมายมีมาอย่างนั้น หื้อตัวท่านจันทำตามเดื่อนาย ใส่หอมวกกัันน้อก ป้องกันความตาย จักบ่อเสียหายทรัพย์สินดั่งขอหื้อฟังกำเป็นขานสั่งไว้ ขับรถยนต์คาดเข็มขัดนิรภัย จีมอเตอร์ไซค์ ใส่หอมวกกัันน้อก ปกป้อง ชีวิตมีค่าเนื้อเจ้าปี่ น่อง นี้เป็นคำร้องของตจันจั้งขอ ขอก่อนเดื่อเก้าขอสิบขอ ๆ บ่อป้อจะยกมือไว้จีมอเตอร์ไซค์ ใส่หอมวกกัันน้อกเดื่อน้อง ราคาหอมวกกัันน้อกนั้นบ่อเต้าใด ราคามอเตอร์ไซค์ นักกู้อ้อมซื้อมอเตอร์ไซค์ ซื้อได้ปี่น่อง ซื้อหอมวกกัันน้อกซื้อบ่อได้กะนาย ใส่หอมวกกัันน้อกป้องกันความตาย จีมอเตอร์ไซค์ ปลอดภัยทั่วหน้า ใส่กันเดื่อหนา เนื้อเจ้าปี่น่อง ใส่เดื่อ ๆ อย่าไปขัดไปขวาง ใส่สายอ้อม

กางของบางคู้อ้อม ใส่หมวกกันน็อก เนื้อเจ้าปี่น่อง แวดักู้ซื่อนจะมีความปลอดภัย ความเจ็บบ่อไใกล้ความ
ตายบ่อกาย จะอยู่สบายเนื้อห้ำา ชีวิตชีวา จะปลอดภัยอย่างนั้น สุดท้ายปลายบท ของจบจดเจือคำข่าว คำ
เครือ เนื้อตัวกู่ฝัน ความปลอดภัย จะมีมาอย่างนั้น เมื่อตัวกู่สร้าง ปฏิบัติไปตวย ทำยนี้สุดขอหื้อเจ้าถูกหวย
หื้อล้าหื้อรวย คังอ้อหื้อมั่งมี เท้าอ้อก่อนแล้ว

ประโยชน์ที่ท้องถิ่นได้รับ

1. ได้สืบทอดภูมิปัญญาด้านดนตรี วรรณกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้
2. เวลาที่มีเทศกาลต่าง ๆ เช่น งานบุญ ขึ้นบ้านใหม่ บวชนาค ใช้ขอแทนดนตรีสากลได้ และ
ประหยัดค่าใช้จ่าย
3. เป็นแหล่งศึกษาของคนรุ่นหลังต่อไป

แหล่งข้อมูล

นายถนัด จันท์ทิพย์ อายุ 59 ปี

บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 5 ตำบลน้ำปัว อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน